

МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ
(Мінекономіки)

вул. М. Грушевського 12/2, м. Київ, 01008, тел. (044)200-47-53, факс (044)253-63-71
E-mail: meconomy@me.gov.ua, http://www.me.gov.ua, код ЄДРПОУ 37508596

На № _____ від _____

Олександр ПЛАВАНУ

foi+request-124792-
@████

*Щодо роз'яснення
законодавства*

Шановний пане Олександр!

Міністерство економіки України разом з Міністерством закордонних справ України опрацювали Ваш запит на інформацію від 04.03.2024 (вх. № ЗІ-253-24 від 05.03.2024) щодо надання роз'яснення стосовно сприяння та захисту інвесторів Турецької Республіки та інформує.

Порушене у запиті питання не належить до публічної інформації, визначеної Законом України «Про доступ до публічної інформації», а потребує роз'яснення норм чинного законодавства.

Ураховуючи викладене, відповідь на Ваше звернення надається згідно з положеннями Закону України «Про звернення громадян».

Питання захисту інвесторів на території України, зокрема інвесторів Турецької Республіки, законодавчо врегульовано Законами України «Про інвестиційну діяльність», «Про режим іноземного інвестування», «Про державну підтримку інвестиційних проєктів із значними інвестиціями в Україні», «Про державно-приватне партнерство» та «Про концесію».

Крім того, на двосторонньому рівні діє Угода між Урядом України та Урядом Турецької Республіки про взаємне сприяння та захист інвестицій, вчинена в м. Київ 09.10.2017, ратифікована Законом України від 06.09.2018 № 2528-VIII (далі – Угода).

Згідно зі статтею 19 Закону України «Про інвестиційну діяльність» захист інвестицій – це комплекс організаційних, технічних та правових заходів, спрямованих на створення умов, які сприяють збереженню інвестицій, досягненню цілі внесення інвестицій, ефективній діяльності об'єктів інвестування та реінвестування, захисту

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Підписувач Бігун Надія Валеріївна

Сертифікат 4FD4BFDE9E1BAF3A040000003876000036850100

Дійсний з 08.12.2022 10:53:59 по 08.12.2024 10:53:59

Мінекономіки

3904-05/19442-09 від 14.03.2024 21:16

законних прав та інтересів інвесторів, у тому числі права на отримання прибутку (доходу) від інвестицій.

Держава гарантує захист інвестицій незалежно від форм власності, а також іноземних інвестицій. Захист інвестицій забезпечується законодавством України, а також міжнародними договорами України. Інвесторам, у тому числі іноземним, забезпечується рівноправний режим, що виключає застосування заходів дискримінаційного характеру, які могли б перешкодити управлінню інвестиціями, їх використанню та ліквідації, а також передбачаються умови і порядок вивозу вкладених цінностей і результатів інвестицій.

Інвестиції не можуть бути безоплатно націоналізовані, реквізовані або до них не можуть бути застосовані заходи, тотожні за наслідками. Такі заходи можуть застосовуватися лише на основі законодавчих актів України з відшкодуванням інвестору в повному обсязі збитків, заподіяних у зв'язку з припиненням інвестиційної діяльності. Порядок відшкодування збитків інвестору визначається в зазначених актах.

Відповідно до статті 10 Закону України «Про режим іноземного інвестування» (далі – Закон) іноземні інвестори мають право на відшкодування збитків, включаючи упущену вигоду і моральну шкоду, завданих їм внаслідок дій, бездіяльності або неналежного виконання державними органами України чи їх посадовими особами передбачених законодавством обов'язків щодо іноземного інвестора або підприємства з іноземними інвестиціями, відповідно до законодавства України. Не підлягає відшкодуванню упущена вигода інвестора із значними інвестиціями за спеціальним інвестиційним договором у зв'язку з невиконанням або неналежним виконанням державою в особі Кабінету Міністрів України та/або органом місцевого самоврядування, якщо такий орган є стороною спеціального інвестиційного договору, зобов'язань за таким договором.

Усі понесені витрати та збитки іноземних інвесторів, завдані їм внаслідок дій, зазначених у статті 9 Закону та частині першій цієї статті, повинні бути відшкодовані на основі поточних ринкових цін та/або обґрунтованої оцінки, підтверджених аудитором чи аудиторською фірмою.

Компенсація, що виплачується іноземному інвестору, повинна бути швидкою, адекватною та ефективною. Компенсація, що виплачується іноземному інвестору внаслідок дій, зазначених у статті 9 Закону, визначається на момент припинення права власності.

Компенсація, що виплачується іноземному інвестору внаслідок дій, зазначених у частині першій цієї статті, визначається на час фактичного здійснення рішення про відшкодування збитків. Сума компенсації повинна виплачуватись у валюті, в якій були здійснені інвестиції, чи в будь-якій іншій прийнятній для іноземного інвестора валюті відповідно до законодавства України. З моменту виникнення права на компенсацію і до моменту її виплати на суму компенсації нараховуються відсотки

згідно з середньою ставкою відсотка, за яким лондонські банки надають позики першокласним банкам на ринку євровалют (ЛІБОР).

Згідно зі статтею 9 Закону іноземні інвестиції в Україні не підлягають націоналізації. Державні органи не мають права реквізувати іноземні інвестиції, за винятком випадків здійснення рятівних заходів у разі стихійного лиха, аварій, епідемій, епізоотій. Зазначена реквізиція може бути проведена на підставі рішень органів, уповноважених на це Кабінетом Міністрів України.

Рішення про реквізицію іноземних інвестицій та умови компенсації можуть бути оскаржені в судовому порядку.

Також пунктом 1 статті 7 Угоди визначено, що інвесторам держави кожної Договірної Сторони, чії інвестиції зазнали втрат на території держави іншої Договірної Сторони внаслідок війни, повстання, громадського безладдя або інших подібних подій, надаватиметься цією іншою Договірною Стороною режим, який є не менш сприятливим, ніж той, що надається своїм власним інвесторам або інвесторам будь-якої третьої країни, в залежності від того який є найбільш сприятливим, що надається відносно будь-яких заходів, які приймаються у зв'язку з такими втратами.

Без шкоди для положень пункту 1, інвесторам держави однієї Договірної Сторони, які під час будь-яких подій, згаданих у цьому пункті, зазнають втрат на території іншої Договірної Сторони, які виникають внаслідок:

(а) реквізиції власності інвесторів збройними силами держави або її владою;

(б) руйнування власності інвесторів збройними силами держави або її владою, яке не було викликане воєнними діями або не вимагалось необхідністю ситуації;

надається відповідне швидке, адекватне та справедливе відшкодування чи компенсація. Відповідні платежі здійснюються у вільно конвертованій валюті.

Водночас повідомляємо, що пунктом 2 та пунктом 3 статті 10 Угоди визначено порядок вирішення спорів між однією Договірною Стороною та інвестором держави іншої Договірної Сторони.

Інвестор повідомляє у письмовій формі Договірну Сторону, що приймає інвестиції, про наявність спорів, що виникають з інвестиційної діяльності між Договірною Стороною та інвестором держави іншої Договірної Сторони, включаючи детальну інформацію щодо предмету спору. Наскільки це можливо, інвестор і відповідна Договірна Сторона намагатимуться сумлінно вирішувати усі спори шляхом консультацій та переговорів.

Якщо ці спори не можуть бути вирішені таким чином протягом шести (6) місяців після дати подання письмового повідомлення, вказаного в пункті 2, за вибором інвестора спори можуть бути передані на розгляд до:

(а) суду відповідної юрисдикції Договірної Сторони, на території якої була здійснена інвестиційна діяльність; або

(b) Міжнародного центру по врегулюванню інвестиційних спорів (ICSID), створеного у відповідності з положеннями Конвенції про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами; або

(c) ad hoc арбітражних судів, заснованих згідно з Арбітражними Правилами Процедури Комісії ООН з права міжнародної торгівлі (ЮНСІТРАЛ);

(d) будь-якого іншого арбітражного суду або відповідно до арбітражних правил, у тому числі, але не виключно до Стамбульського арбітражного центру (ISTAC) або відповідної установи України, якщо Сторони спору домовляться про це.

Разом з цим інформуємо, що відповідно до частини другої статті 19 Конституції України, органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Також з метою забезпечення прозорості діяльності органів державної влади, сприяння зниженню рівня корупції та запобігання недобросовісній (нечесній) поведінці стосовно суб'єктів підприємництва в Україні, постановою Кабінету Міністрів України від 26.11.2014 № 691 утворено Раду бізнес-омбудсмена, яка є постійно діючим консультативно-дорадчим органом Кабінету Міністрів України. З метою виконання покладених на неї завдань Рада: розглядає скарги суб'єктів підприємництва щодо вчинення корупційних діянь та/або інших порушень їх законних інтересів; звертається із запитом до органів державної влади, органів місцевого самоврядування та/або суб'єктів господарювання, що належать до сфери їх управління, стосовно вжиття заходів щодо реалізації рекомендацій Ради; збирає, опрацьовує та систематизує інформацію щодо справ, які нею вивчаються у зв'язку з розглядом скарг; виконує інші завдання, визначені групою сторін.

Водночас просимо зауважити, що листи міністерств, інших центральних органів виконавчої влади не є нормативно-правовими актами, вони мають лише роз'яснювальний, інформаційний характер і не встановлюють правових норм.

З повагою

Заступник Міністра економіки України

Надія БІГУН

*Катерина Канунікова,
katinikov@mmi*